

STEUNPUNT.TAAL & REKENEN VO

Voortgangsrapportage 2012

Steunpunt taal en rekenen vo

Inhoud

Voorwoord

1. Het Steunpunt in 2012

2. Activiteitenverslag 2012

- 2.1. Website Steunpunt vo
- 2.2. Website aanbodoverzicht
- 2.3. Helpdesk
- 2.4. Servicedocumenten
- 2.5. Flitsberichten
- 2.6. Bijeenkomsten, conferenties en netwerkgroepen
- 2.7. Projecten en producten
- 2.8. De 'klanttevredenheid'
- 2.9. Presentaties voor andere organisaties/instellingen
- 2.10. Werkoverleg OCW, instellingenoverleg, overleg met derden

3. Bespiegelingen 2012 en vooruitblik 2013

Voorwoord

In onze vorige voortgangsrapportage gaven wij aan dat het verhogen van de taal- en rekenprestaties in het voortgezet onderwijs een lange adem vraagt van alle betrokkenen. In de jaren 2010-2014 moet in de hele onderwijsskolom van primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo) een inhaalslag gemaakt worden. Het is in tal van opzichten goed merkbaar dat scholen hier meer en meer van doordrongen raken. Het volledige invoeringsproces van de referentieniveaus taal en rekenen in het vo werkt ongetwijfeld ook na 2014 nog een aantal jaren door, zeker nu de bewindslieden op 19 december 2012 in de vierde voortgangsrapportage Nederlandse taal en rekenen aan de Tweede Kamer een aantal maatregelen hebben aangekondigd die een langere implementatietermijn tot gevolg zullen hebben. Om die reden heeft het Steunpunt taal en rekenen vo verlenging van de beschikking aangevraagd voor het kalenderjaar 2014. De mate waarin een beroep wordt gedaan op het Steunpunt is nog steeds groeiend en aard van de ondersteuning die geleverd wordt, is zeer divers. Inmiddels zijn vele goede ontwikkelingen in het implementatieproces zichtbaar geworden. Dit laatste is niet (alleen) de verdienste van het Steunpunt en andere organisaties; het zijn juist de vo-scholen die deze nieuwe ontwikkelingen in veel gevallen uiterst serieus ter hand hebben genomen.

1. Het Steunpunt in 2012

Het Steunpunt taal en rekenen vo werkt met twee adviseurs (samen 1,4 fte) en wordt aangestuurd door een coördinator. Bij hun werkzaamheden worden de adviseurs secretariael ondersteund. Coördinatie en secretariële ondersteuning strekken zich ook uit over beide andere steunpunten (mbo en ve) die onder dezelfde stichting functioneren.

In 2012, het derde bestaansjaar van het Steunpunt vo, is goed merkbaar geworden dat de naamsbekendheid, vooral onder docenten, enorm is toegenomen. Behalve dat het aantal vragen dat ons via de helpdesk, zowel digitaal als telefonisch, heeft bereikt vrijwel verdubbeld is t.o.v. 2011, geeft ook de deelname aan conferenties, flitsbijeenkomsten, netwerk- en pioniersgroepen een sterk stijgende lijn te zien. Uit de respons op enquêtes blijkt een hoge mate van waardering voor de bijeenkomsten die door ons georganiseerd zijn en voor het feit dat er überhaupt een Steunpunt is dat als vraagbaak fungeert voor het scholenveld.

Gelet op de onafhankelijke positie, de opgebouwde expertise en naamsbekendheid wordt het Steunpunt ook steeds vaker benaderd met de vraag om voor andere partijen (bijvoorbeeld OCW, CvE, CITO) flitsbijeenkomsten te organiseren en een leidende rol te spelen in de communicatie daarover.

In deze rapportage komen alle acties uit het Activiteitenplan 2011 t/m 2013 aan bod, op hoofdlijnen gecategoriseerd en gekwantificeerd.

2. Activiteitenverslag 2012

2.1 Website van het Steunpunt vo

In tabel 1 zijn de bezoekersaantallen van 2011 afgezet tegen die van 2012 en is de top vijf van de meest geraadpleegde websitepagina's opgenomen.

De belangrijkste cijfers van de vo-website:	2011	2012	
Bezoeken	37.296	56.770	+52%
Paginaweergaves	128.623	157.334	+22%
Top 5 van de geraadpleegde pagina's			
- Downloadcentrum	7874		
- Nieuwspagina	7525		
- Toetsen en examens	5698		
- Veelgestelde vragen	5019		
- Activiteiten en bijeenkomsten	4468		

Tabel 1.

2.2 Website aanbodoverzicht

Samen met de Steunpunten taal en rekenen mbo en - ve faciliteert en onderhoudt het Steunpunt vo een website waarop aanbieders hun aanbod op het gebied van taal en rekenen gratis en op een simpele manier kunnen plaatsen. Er zijn voor taal en rekenen elk vijf rubrieken waar het aanbod kan worden ondergebracht:

- beleidsondersteuning;
- leermiddelen (niet voor vo);
- nascholing;
- toetsen;
- volgsystemen;
- (digitale vaardigheden, alleen voor het Steunpunt ve).

Er is door het Steunpunt vo voor gekozen om de rubriek leermiddelen niet open te stellen omdat daar al langer een uitgebreide website voor bestaat die onderhouden wordt door SLO: www.leermiddelenplein.nl, waar we voor leermiddelen naar verwijzen. We willen daarmee voorkomen dat aanbieders hun aanbod voortdurend op meer sites moeten actualiseren. In tabel 2 zijn de bezoekersaantallen van de aanbodoverzicht website en de top 5 van het meest geraadpleegde aanbod opgenomen. Bij de interpretatie van deze cijfers moet men wel bedenken dat deze site bezocht wordt door de doelgroepen van alle drie hiervoor genoemde Steunpunten. Tevens is er geen vergelijking met 2011 opgenomen omdat Google Analytics pas vanaf juli 2011 is gekoppeld aan deze website. Google Analytics is een programma dat de bezoekersaantallen en hun zoekgedrag op de website registreert.

De belangrijkste cijfers van de aanbodoverzicht website:	2012
Bezoeken	8.368
Paginaweergaves	41.081
Top 5 van het geraadpleegde aanbod	
- VO Rekenen Toetsen	1850
- Zoekterm '2F'	1113
- VO Taal Toetsen	829
- VO Rekenen Nascholing	549
- VO Rekenen Volgsystemen	367

Tabel 2

2.3 Helpdesk

Een van de kerntaken van het Steunpunt is het onderhouden van een telefonische en digitale helpdesk. Hiervan wordt veel gebruik gemaakt. Het merendeel van de vragen komt binnen via het contactformulier op de website; daarnaast worden de beide adviseurs ook geregeld rechtstreeks via de e-mail met vragen benaderd. Het aantal telefonische vragen is duidelijk groeiende, bij benadering in 2012 zo'n 500. Bij de telefonische vragen gaat het veelal om vragen waar men liefst direct antwoord op wil hebben. De onderwerpen komen in grote lijnen overeen met die van de digitaal gestelde vragen.

Het streven is erop gericht om de vragen die via het contactformulier of rechtstreeks via de e-mail bij de adviseurs binnenkomen liefst dezelfde dag, maar uiterlijk binnen twee tot drie werkdagen te beantwoorden. Soms worden vragen gesteld die door anderen beter beantwoord kunnen worden, bijvoorbeeld door OCW, CvE, Cito of DUO. In die gevallen wordt de vraag aan een van die instanties voorgelegd, maar ook omgekeerd komt het steeds vaker voor dat vanuit deze instanties vragen aan het Steunpunt worden doorgestuurd met het verzoek die te beantwoorden.

In tabel 3 is een overzicht opgenomen van de aantallen digitale vragen, gecategoriseerd naar onderwerp.

Onderwerp:	Aantal:	Onderwerp:	Aantal:
Toetsen	53	Lesmateriaal	15
Dyscalculie/dyslexie	45	Staatsexamens	13
Aanmelding pilotrekentoets	36	Examens Nederlands	12
Herkansing	35	PrO	12
Vrijstelling	34	Rekenmachine pilotrekentoets	11
Uitslagregel	32	Rutte-regeling/vavo	11
Tijdsduur rekentoets	28	VSO	9
Netwerkbijeenkomsten	25	Antwoorden rekentoets	7
Rekentoetswijzers	25	Leerwerktraject	7
Compensatieregeling	22	Rekencertificaat	7
Afnameperiodes	21	Syllabi Nederlands	7
Gelden voor taal en rekenen: prestatiebox	21	Bevoegdheid rekenen	6
Proef op de Som/Systeemcheck rekentoets: ExamenTester	20	Diagnostische tussentijdse toets	6
Toegestane hulpmiddelen	20	LWOO	6
Cijfer rekentoets	19	Taal de Baas	5
Geldigheidsduur vrijstelling	19	rekentoets(wijzer) 3S	4
Normering rekentoets	18	PTA	3
Presentaties	18		
Flitsbijeenkomsten pilotrekentoets	16	Overige	35
Totaal			683

Tabel 3.

NB Veel vragenstellers hebben meer dan een vraag per e-mail gesteld.

In totaal zijn er 575 mails met vragen binnengekomen in 2012

2.4 Servicedocumenten

Met het uitgeven van servicedocumenten beoogt het Steunpunt beleidsbrieven en wet- en regelgeving volledig correct maar kort en bondig en in vlot leesbare taal aan scholen aan te bieden. Men hoeft dan niet de officiële en vaak juridisch geformuleerde teksten uit het Staatsblad te lezen om toch voldoende geïnformeerd te zijn over een onderwerp.

Het Steunpunt vo brengt alleen servicedocumenten uit over items die samenhangen met taal en rekenen en voor betrokkenen uit het voortgezet onderwijs van belang zijn. De ‘vertaalslag’ wordt verzorgd door het Steunpunt en komt, daar waar dat nodig is, in goed overleg met OCW tot stand.

In tabel 4 treft u de onderwerpen waarover in 2012 een servicedocument is uitgebracht en wanneer ze zijn gepubliceerd. Helaas bleek het niet mogelijk om per servicedocument te achterhalen hoeveel keren het is bekeken c.q. gedownload. Wel blijkt uit de gegevens dat het compartiment van de servicedocumenten in het downloadcentrum van de site 4.375 keer is bezocht. Hieruit blijkt dat er grote behoefte bestaat aan deze service van het Steunpunt. Ook op allerlei bijeenkomsten waar ze in gedrukte vorm worden uitgereikt vinden ze gretig aftrek.

Overzicht van de servicedocumenten 2012	
Onderwerp:	Publicatie datum:
- Concept wetsvoorstel leerlingvolgsysteem en diagnostische tussentijdse toets vo	04-04-2012
- Wijziging van o.a. het Eindexamenbesluit VO i.v.m. examinering referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen VO	versie 1.0: 23-04-2012 versie 1.1: 14-08-2012
- Vierde voortgangsrapportage implementatie referentieniveaus taal en rekenen	19-12-2012

Tabel 4.

2.5 Flitsberichten

Het Steunpunt brengt nieuwsberichten uit. Dit zijn geen periodiek verschijnende berichten, maar ze worden verstuurd op momenten dat er iets te melden valt. De inhoud is verschillend en varieert van het melden van -en uitleg over- beleid dat wordt gewijzigd tot aankondigingen van bijeenkomsten die voor de doelgroep van belang kunnen zijn.

Belangstellenden kunnen zich via de website aanmelden als ze deze ‘flitsberichten’ wensen te ontvangen. In de meeste gevallen zijn de ‘geabonneerden’ vo-docenten en/of taal- en rekencoördinatoren en leidinggevend in het vo. Verder heeft zich een zeer beperkte groep buitenstaanders aangemeld voor de flitsberichten; het betreft dan uitgevers, commerciële partijen, huiswerkbegeleidingsinstituten en dergelijke. In totaal hebben zich circa 3.500 mensen aangemeld voor de flitsberichten. Er zijn in 2012 tweeëntwintig flitsberichten aan deze groep verstuurd, in 2011 waren dat er dertien.

2.6 Bijeenkomsten, conferenties en regionale netwerkgroepen

In 2012 zijn er 31 bijeenkomsten georganiseerd, variërend van landelijke conferenties tot regionale flits- of netwerkbijeenkomsten. Ook heeft het Steunpunt op verzoek van OCW/CvE informatiebijeenkomsten georganiseerd over de rekentoetspilots. In tabel 5 is het overzicht opgenomen.

Bijeenkomsten, conferenties, georganiseerd door het Steunpunt		
	Aard van de bijeenkomst:	# deelnemers:
1	Flitsbijeenkomst over de rekentoets pilot 2012	
	Drie bijeenkomsten verspreid door het land	449
2	Flitsbijeenkomst voor het PRO over de referentieniveaus	
	Twee bijeenkomsten: noord en zuid	225
3	Bijeenkomst pioniersgroepen taal en rekenen	
	Drie bijeenkomsten in de regio's noord, midden en zuid	180
4	Regionale netwerkbijeenkomsten taal en rekenen	
	Drie keer drie bijeenkomsten in de regio's noord, midden en zuid juni 2011	537
5	Flitsbijeenkomst voor het vavo over examinering	
	Een bijeenkomst	75
6	Flitsbijeenkomst voor het vso over examinering	
	Een bijeenkomst	103
7	Landelijke conferentie 'Scholen in de etalage'	
	Een conferentie	104
8	Vervolg Flitsbijeenkomst voor het PRO (o.a. passende perspectieven)	
	Drie bijeenkomsten: noord, midden en zuid	136
9	Flitsbijeenkomst over de rekentoets pilot 2013 'De generale repetitie'	
	Zes bijeenkomsten, verspreid over het land	1089
10	Flitsbijeenkomst (met MBO Raad) voor het vavo, pilot rekentoets 2013	
	Ochtend- en middagbijeenkomst: Woerden	80
Totaal:		2978

Tabel 5.

2.7 Projecten en producten

Het Steunpunt participeerde in 2012 in een aantal projectgroepen:

- De ontwikkelgroep voor het protocol ERWD-2
- Rekenbewust vakonderwijs (rekenen in andere vakken dan wiskunde)
- Taal bij de vakken (taalbewust vakonderwijs)
- Taal de Baas

2.8 De 'klanttevredenheid'

De activiteiten van -en de dienstverlening door- het Steunpunt worden in zijn algemeenheid goed tot zeer goed beoordeeld. Dat blijkt niet alleen uit een grote belangstelling voor -en deelname aan- de activiteiten. Direct na afloop van (grotere) conferenties, door het Steunpunt

georganiseerd, worden enquêtes verstuurd aan de deelnemers. De respons daarop is vrijwel altijd groot en de beoordelingen zijn bijna altijd positief.

Tot slot een korte bloemlezing van reacties die door ons ontvangen zijn na beantwoording van vragen via de mail:

"Hartelijk dank voor je zorgvuldige, klip en klare antwoord. Hier kunnen wij weer verder mee."

"Heel hartelijk dank voor je duidelijke antwoord. Daar kan ik wat mee. Mocht ik meer vragen hebben, dan weet ik jullie te vinden."

"Bedankt voor het meesturen van de linkjes. Hele nuttige informatie."

"Dank voor je heldere uitleg. Goed dat jullie er zijn om scholen zorgvuldig te informeren."

"Na zo'n duidelijk antwoord zal ik inderdaad in de toekomst mijn vragen alleen nog aan jullie stellen. Daar kunnen andere instanties nog wat van leren. Bedankt."

"Wat goed dat jullie alsnog de vragen beantwoorden die via het contactformulier gesteld waren maar die door een storing op de website 'verdwenen' leken te zijn."

"Dit is een helemaal helder en volledig antwoord op mijn vraag en nog met kerende post ook! Dank je wel.."

"Deze info is al heel fijn! We wachten gewoon af."

"Het is me een genoegen om te zien hoe consciëntieus jullie omgaan met de vragen die aan jullie gesteld worden. De doelstelling van het steunpunt is/was voor mij helder. Ik put veel uit de informatie van het steunpunt. Dank hiervoor."

2.9 Presentaties voor andere organisaties/instellingen

Op verzoek van verschillende landelijke organisaties en grote scholencombinaties hebben de adviseurs van het Steunpunt ook in 2012 op verschillende locaties verspreid door het land regelmatig presentaties en/of workshops over de referentieniveaus en taal- en rekenbeleid verzorgd.

2.10 Werkoverleg OCW, instellingenoverleg, overleg met derden

Naast de formele contacten met OCW op directieniveau onderhoudt het Steunpunt nauwe contacten met het ministerie om de lijnen voor de dagelijkse praktijk kort te houden. Eenmaal in de maand is er een informeel werkoverleg tussen het Steunpunt en de betrokken beleidsmedewerker van de directie vo. Een van de taken van het Steunpunt is het vervullen van een radarfunctie voor OCW. Tijdens het werkoverleg komen daarom zaken aan de orde die hetzij via de helpdesk, hetzij tijdens bijeenkomsten door de adviseurs zijn gesignaleerd. Verder spant het Steunpunt zich in om goede en efficiënte contacten met alle bij taal en rekenen betrokken partijen te onderhouden. Daarbij worden, rekening houdend met ieders

expertise, concrete afspraken gemaakt over de inbreng van elke partij, taakverdeling, communicatie enz. Het betreft de onderstaande instanties:

VO-raad, AOC Raad, SPV, CvE, CITO, SLO, DUO-ICO, School aan Zet, Inspectie van het onderwijs, APS, CPS, KPC Groep, Freudenthal Instituut, NVORWO, SPV, Platform TL, ITTA, PO-raad, Vavo netwerk, Platform VVVO en NVvW.

Daarnaast participeert het Steunpunt actief in het instellingenoverleg en is het nauw betrokken bij de werkgroep examinering (College voor Examens, OCW, Cito en SLO).

Het onderhouden van deze contacten is vooral gericht op afstemming van activiteiten, elkaar informeren over nieuwe ontwikkelingen, afstemming c.q. het verzorgen van de communicatie en het ontplooiën van initiatieven op terreinen waar behoefte vanuit het scholenveld gesignaleerd is.

3. Bepiegelingen 2012 en vooruitblik 2013

Terugblikkend op 2012, kunnen we constateren dat het Steunpunt gezien de reacties, de opkomst tijdens de bijeenkomsten en de vragen die we telefonisch en per mail hebben beantwoord, duidelijk in een behoefte van de scholen voorziet. De uitvoering van het beleid om het taal- en rekenonderwijs te intensiveren en een gemeenschappelijk referentiekader te bieden is een proces van jaren. Na de startjaren 2010 en 2011 is 2012 nog steeds te zien als de opbouwfase, waarbij het speelveld steeds duidelijker gemarkeerd wordt en de spelers zich warm lopen. Dat geldt niet alleen voor het Steunpunt, maar voor alle betrokkenen: ministerie, het College voor Examens, Cito, ondersteuningsinstellingen, scholen én docenten. Het beleid werd verder uitgewerkt en de landelijke infrastructuur ingericht voor een goed verloop van de uitvoering. In vo-scholen begon men zich meer en meer voor te bereiden op het nieuwe beleid en wat dat in de praktijk voor hen betekent.

We hebben veel contacten opgebouwd, met scholen en met tal van ondersteunende instellingen. Het vele netwerken van de afgelopen jaren heeft de nodige vruchten afgeworpen. Het biedt ons de mogelijkheid belangrijke signalen op te pikken die richting geven aan onze activiteiten en ons in staat stellen de radarfunctie voor OCW te vervullen.

Zoals we in de vorige rapportage hebben aangekondigd zijn we gestart met een groep pioniersscholen die drie keer per jaar bijeen komt. De groep wordt gevormd door circa. zestig vaste deelnemers, in de meeste gevallen taal- en rekencoördinatoren van scholen die voorop lopen met hun taal- en/of rekenbeleid. Behalve voor deze pioniersscholen onderling leveren die bijeenkomsten ook voor óns veel nuttige informatie op, vooral over de succesfactoren, maar ook over de onderlinge verschillen die zij bij de implementatie van hun beleid hebben toegepast en die gezien de verschillende schoolculturen vaak ook nodig zijn.

De contacten met de vaste contactpersoon van de directie VO bij het ministerie verlopen soepel en zijn zeer constructief en open.

We worden geregeld gevraagd om aanwezig te zijn bij en een bijdrage te leveren aan bijeenkomsten, georganiseerd door de ondersteunende instellingen, commerciële partijen en soms door (netwerken van) scholen. We hebben in drie regio's laagdrempelige netwerken taal en rekenen opgezet waaraan enthousiast wordt deelgenomen door docenten en taal- en rekencoördinatoren.

Vooruitblikkend kunnen we stellen dat de werkzaamheden voor de adviseurs van het Steunpunt zullen toenemen nu het jaar 2014 nadert. Het jaar waarin de rekentoets officieel wordt ingevoerd en, hoewel het behaalde resultaat nog niet meetelt in de slaagbeslissing, voor het eerst wordt afgenomen. Een jaar later volgen de aan de referentieniveaus Nederlandse taal geijkte centrale examens Nederlands. Intussen is er nog veel werk te verzetten, zowel door OCW en andere instanties die in opdracht van het ministerie taken uitvoeren, als door de scholen. Het Steunpunt gaat er vanuit dat het vanuit zijn neutrale positie ook in 2014 nog een grote bijdrage aan de voltooiing van dit proces kan leveren.

Afsluitend hopen wij, net zoals we in de voorgaande jaren hebben aangegeven, dat de focus van het ministerie van OCW, de bewindslieden voorop, ook de komende jaren nog steeds gericht blijft op het verbeteren van de taal- en rekenprestaties van de leerlingen in de verschillende onderwijssectoren.
